

LIETUVOS AKLŪJŲ IR SILPNAREGIŲ UGDYMO
CENTRAS

METODINĖS LITERATŪROS SUTRIKUSIOS REGOS IR
RAIDOS TEMA

SAŖAŠAS

Parengė bibliotekininkė R. Lopetienė

VILNIUS

2022

LITERATŪRA SUTRIKUSIOS RAIDOS TEMATIKA

Kaip pagerinti vaikų socialinį elgesį: nesudėtinga ugdymo programa mokytojams, dirbantiems su mažais vaikais, turinčiais autizmo spektro sutrikimą, vystymosi sutrikimą, ir vaikais, neturinčiais specialiųjų poreikių/Stephanny Freeman, Gazi Begum, Kristen Hayashida, Tanya Paparell. – [Vilnius]: [Petro ofsetas], 2019. – 230, [1] p.

JAV mokslininkų parengtame leidinyje pristatoma ugdymo programa „Tiesioginis vaikų socialinio elgesio mokymas“. Tai išsamus, struktūruotas ir nesudėtingai įgyvendinamas ugdymo planas 3-7 metų vaikams, padėsiantis pedagogams lavinti vaikų bendravimo įgūdžius, reikalingus norint kurti bendradarbiavimu grįstus socialinius santykius.

Knygoje pristatoma programa padės pedagogams ir švietimo pagalbos specialistams ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų bendravimo ir socialinius įgūdžius. Remdamiesi savo sukaupta patirtimi ir knyga pasinaudojusių specialistų atsiliepimais, autoriai sako, kad knygoje esančios praktinės veiklos gali padėti ne tik specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems, bet ir visiems kitiems vaikams.

Al Galidi

Autistas ir pašto balandis: romanas/Rodaan Al Galidi; iš olandų kalbos vertė Birutė Avižinienė. – Vilnius: Gelmės, 2015. – 142, [2] p.

Romane veiksmas rutuliuojasi aplink vaikiną su diagnozuotu autizmu. Šią knygą nėra sudėtinga skaityti, nes rašytojas istoriją pateikia kasdieniška kontekste, iš trečiojo asmens pasakojimo. Taip pat patogiai suskirstyti trumpi skyriai leidžia lengviau įsijausti į kūrinį. Visgi kalbant apie pagrindinio veikėjo vidinį pasaulį, mintis – supratimas taptų bevaisis, jei ne veikėjų gausa, kuri skaitytojui šią užduotį palengvina. Kaip minėta, autorius bandė kuo paprasčiau, kasdieniškiau pateikti pasaulį, besisukantį aplink Gertą. Visgi nūdienos pasaulis, vaikino akyse, atrodė kitoks – pilnas sunkiai įveikiamų mįslių, problemų, bet kartu ir kupinas paslaptinių, kviečiančių apsilankyti pasaulių.

Higashinda, Naoki

Kodėl taip mėgstu šokinėti/Naoki Higashida; iš anglų kalbos vertė Eglė Naujokaitytė. – Kaunas: Kitos knygos, 2015. – 176 p.

Šią knygą parašė autizmą turintis trylikametis Naokis Higashida, išmokęs naudotis priemone, kurią pats vadina abėcėlės lentele. Berniukas paaiškina kartais keistoką savo elgesį, pasakoja, kaip supranta gyvenimą, laiką, grožį, gamtą.

Perskaitę įsitikinsite, kokie empatiški ir jautrūs yra autizmą turintys žmonės, pamatysite, kokia laki jų vaizduotė ir koks subtilus humoro jausmas.

Knyga paneigia daugelį mitų apie autizmą. Įžangos autoriui Davidui Mitchellui ji tapo raktu pažinti ir suprasti savo sūnų. Kviesdama pažvelgti į pasaulį kitokiu žvilgsniu, knyga atveria akis ne tik šeimoms, auginančioms autizmą turinčius vaikus, bet ir visai visuomenei.

Wilde, Kate

Autistiško vaiko kasdiena/Kate Wilde; vertėjas Liūtas Manys. – Vilnius: Geri pamatai, 2020. – 226, [1] p.

Didžiulę darbo su autistiškais vaikais patirtį turinti autorė siūlo labai praktiškus patarimus, kurie iš esmės palengvina šeimos gyvenimą. Kasdieniai vaiko migtymo, tualetu įgūdžių, drausminimo iššūkiai sprendžiami paprastai, nuosekliai ir greitai. Pritaikius knygoje "Autistiško vaiko kasdiena" siūlomus patarimus autistiško vaiko šeima tampa laimingesnė, o namai ramesni.

"Sunkūs" vaikai: praktiniai patarimai auklėtojams ir tėvams/Sabine Herm. – Vilnius: Alma littera, 2004. – 158,[1]p.

„Sunkiems“ vaikams reikia ypatingo rūpesčio, kad jų raida būtų sėkminga. S. Herm aprašo agresyvumo, per didelio aktyvumo, vaikų depresijos priežastis ir nurodo konkrečius praktinius žingsnius, kaip padėti tokiems vaikams.

Notbohm, Ellen

Kiekvienas autistiškas vaikas norėtų, kad jūs žinotumėte dešimt dalykų/Ellen Notbohm; iš anglų kalbos vertė Viktorija Labuckienė. – Vilnius : Tyto alba, 2012. – 126, [1] p.

Humoro ir atjautos kupina knyga apibrėžia dešimt svarbiausių dalykų, apibūdinančių autistiškų vaikų protus ir širdis. Asmeninė Ellen, kaip mamos, žurnalo apie autizmą skilties redaktorės ir daugelio tėvams skirtų žurnalų bendradarbės, patirtis bus naudinga visiems, kurie bendrauja su autizmo spektro sutrikimų varginamais vaikais.

Rogers, Sally J.

Vaiko autizmas: ankstyvoji pagalba, kurią gali suteikti tėvai : kaip panaudoti kasdienę veiklą, kad padėtume vaikams užmegzti ryšį su aplinkiniais, bendrauti ir mokytis/Sally J. Rogers, Geraldine Dawson, Laurie A. Vismara; [iš anglų kalbos vertė "Metropolio vertimai"]. – Vilnius : [Ugdymo plėtotės centras], 2017. – 378, [1] p.

Knygos tikslas – suteikti tėvams, pedagogams žinių apie reikiamas priemones ir pagalbos vaikui būdus, padėsiančius kuo greičiau pradėti eiti pozityvios raidos keliu. Autorės teigia, jog naujausi tyrimai atskleidžia, koks didelis gali būti tėvų vaidmuo padedant ikimokyklinio amžiaus vaikams, turintiems ASS, bendrauti su kitais žmonėmis bei išnaudoti savo galimybes. Knygoje pateikiami metodai, kurie paprastą kasdieninę veiklą paverčia mokymusi, padedančiu lavinti esminius su raida susijusius įgūdžius.

Verdick, Elizabeth

Išgyvenimo knyga vaikams, turintiems autizmo spektro sutrikimų (ir jų tėvams)/Elizabeth Verdick ir Elizabeth Reeve; [iš anglų kalbos vertė Živilė Aleškaitienė]. – Vilnius: Margi raštai, [2020]. – 230, [1] p.

Ši „Išgyvenimo knyga“ – tai vadovėlis, kurį galima atsiversti visada, kai prireikia pagalbos. Naudokitės ja, kai reikia išmokyti naują temą ar įgūdį. Atsiverskite ją iš naujo, kai vaikui kyla klausimų, kai jis susiduria su pokyčiais, išgyvena tam tikrą raidos etapą ar stengiasi įveikti sunkumus. Hejlskov Elvén, Bo

Padėkime nesimušti, nesikandžioti, nešūkauti... : kaip pasiekti, kad žmonės, turintys autizmo ir kitų vystymosi sutrikimų, elgtųsi gerai/Bo Hejlskov Elvén; [vertė Auksė Kuokštienė]. – Vilnius : Ugdymo plėtotės centras, 2017. – 239, [1] p.

Knyga skirta susiduriantiesiems su asmenimis, turinčiais raidos negalią. Remdamasis nauju pažangiu požiūriu, autorius parodo, kaip nustatydami ir tirdami problemines sritis galime iš esmės pagerinti žmonių, turinčių autizmo spektro sutrikimą ar kitų raidos negalių, elgesį.

LITERATŪRA SUTRIKUSIOS REGOS TEMATIKA

Roblin, Jean

Skaitantieji pirštai: Luji Brailio gyvenimas, 1809-1852/Jean Roblin; [iš anglų kalbos vertė Audronė Gendvilienė]. – Vilnius : Lietuvos aklųjų biblioteka, 2010. – 115, [1] p.

Gailienė, Irena

Sutrikusio regėjimo moksleivių savęs vertinimo koregavimas: metodinės rekomendacijos/I. Gailienė. – Šiauliai: ŠPI, 1995 (ŠPI). – 44 p.

Ruškus, Jonas

Negalės fenomenas: monografija/Jonas Ruškus. – [Šiauliai]: Šiaulių univ. 1-kl.; Vilnius: UAB "Progretus" 1-kl., 2002. – 203, [1] p.

Negalia čia pirmiausia vertinama kaip sąveika tarp asmens ir jo aplinkos (šeimoms, ugdymo institucijų, socialinių sąlygų). Suprasta, kad negalia yra ne tik žmogaus fizinių, intelekto ar psichikos pokyčių, o ir stereotipų, socialinių vaizdinių bei socialinės sąveikos rezultatas (psichosocialinis požiūris).

Niemann, Sandy

Pagalba akliems vaikams: šeimos ir bendruomenės pagalba sutrikusią regą turintiems vaikams/Sandy Niemann, Namita Jacob; [iš anglų kalbos vertė Audronė Gendvilienė]. – Vilnius : [Lietuvos aklųjų biblioteka], 2016. – [10], 187 p.

Šeimos ir bendruomenės pagalba sutrikusią regą turintiems vaikams

Hičkok, Lorena A.

Helenos Keler istorija: apysaka/Lorena A. Hičkok; iš anglų k. vertė V. Traškevičiūtė. – Vilnius : Jovaras, 1992-. – 124, [3] p.

Helena Keler tapo įkvepiančiu drąsos simboliu visam pasauliui. Ji studijavo Harvardo universiteto Radklifo moterų koledže ir tapo pirmuoju neregintu ir negirdintu žmogumi, įgijusiu bakalauro laipsnį. Vėlesnį savo gyvenimą ji paskyrė padėti regos negalią turintiems žmonėms.

Ališauskienė, Stefanija

Ankstyvoji intervencija vaikystėje: monografija/Stefanija Ališauskienė; Šiaulių universitetas, Specialiojo ugdymo mokslinis centras. – Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla, 2005. – 187, [1] p.

Straipsnių rinkinys

ĮVAIRI LITERATŪRA APIE UGDYMĄ

Carroll, Lee

Indigo vaikai/Lee Carroll, Jan Tober; iš anglų kalbos vertė Lina Jurėnienė. – Vilnius: Alma littera, 2008. – 269, [3] p.

Knygoje įvardijami šių nepaprastų vaikų charakterio bruožai, dvasinės ypatybės, aptariamas santykis su tėvais bei visuomene, numatomos ugdymo priemonės.

Danino, Maly

Vesk savo vaiką į sėkmę: vadovas tėvams, ugdantiems vaikus, turinčius mokymosi, aktyvumo, dėmesio sutrikimų: mokslo įrodymais pagrįstas metodas/Maly Danino ; [iš anglų kalbos vertė Teresa Aidukienė]. – Kaunas : Vitae Litera, 2016. – 316, [1] p.

Knyga skirta tėvams, pedagogams, norintiems veiksmingai padėti vaikams, kuriems nustatyti mokymosi, aktyvumo, dėmesio sutrikimai. Leidinio medžiaga pagrįsta moksliniais įrodymais, pateikiamas unikalūs susitikimų „darbo planas“, kuris padės susikurti autentišką ryšio su vaiku būdą.

Mokymo kursas personalui, dirbančiam su sutrikusio intelekto vaikais ir jaunuoliais/redaktorius Karl Grunewald; vertė Teresė Būga, Silva Marija Deltuvienė, Audinga Ramunė Deltuva. – Vilnius: Avicena, 1999. – 134,[1] p.

Jones, Mike

Apie disleksiją paprastai: kai nereikia daug žodžių.../parašė Mike Jones; [iš anglų kalbos vertė Jūratė Jolanta Žeimantienė]. – Vilnius : Lietuvos aklųjų biblioteka, [2020]. – [92] p.

Knygos autorius Mike Jones, vienas iš „Nessy“ kūrėjų, beje, pats turintis disleksiją, iliustratyviai, šmaikščiai ir vaizdžiai paaiškina: disleksikams sunku mokytis matematikos, įsiminti eilės tvarką (painioja mėnesius, savaitės dienas), sudėtinga įsiminti žmonių vardus ar ilgą nurodymų seką, sunku susikaupti, ypač bent kiek triukšmingoje aplinkoje.

Holmen, Liv

Valia ir šviesa: kurčneregio vaiko vystymasis/Liv Holmen; [iš norvegų kalbos vertė Brigita Urmanaitė]; Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras. – Kaišiadorys: Printėja, 2018. – 111, [1] p.

Pateikiama nepaprasta labai neįgalios mergaitė ugdymo patirtis.

Mokytojo asmenybė ir specialiųjų poreikių mokinių kūrybiškumo ugdymas: mokslinė konferencija (Šiauliai; 2002)
Straipsnių rinkinys.

Rødbroe, Inger

Įgimta kurčneregystė ir pagrindiniai intervencijos principai/Inger Rødbroe, Marleen Janssen ; [iš anglų kalbos vertė Rūta Burbaitė]. – Vilnius : Kriventa, 2019. – 91 p. – (Komunikacija ir įgimta kurčneregystė 1).

Janssen, Marleen

Kontaktas ir socialinė sąveika/Marleen Janssen, Inger Rødbroe; [iš anglų kalbos vertė Rūta Burbaitė]. – Vilnius : Kriventa, 2019. – 90 p. – (Komunikacija ir įgimta kurčneregystė 2).

Laitman, Michael

Šiuolaikiniai vaikai : kaip augti kartu?: integralaus auklėjimo metodika/[Michaelis Laitmanas, Ilja Vinokuras, Irina Jakovič]; iš rusų kalbos vertė Asta Čepukaitė. – Vilnius : Alma littera, 2011. – 365, [1] p.

Turėtume mokyti vaikus, kaip dera žiūrėti į pasaulį: savo aplinką, artimus žmones, gamtą. Turėtume jiems atverti gyvenimą, papasakoti apie teisingus santykius šeimoje ir visuomenėje, apie pasaulį, žvaigždes, pinigus, istoriją ir geografiją. Taip pat paaiškinti, jog visa tai sudaro vieną mechanizmą, darniai susijusių visumą, kurią privalu saugoti. Juk pažeidę šią harmoniją, sukeliame kančias ir krizes: ligas, ekologines katastrofas, karus ir teroristinius aktus.

Atskleisdami vaikams gamtą ir žmoniją valdančius dėsnius, pamažėle ugdome jų santykį su savimi ir visuomene, ir galiausiai jie išmoksta iš aukščiau pamatyti gyvenimą, įsisąmonina atsakomybę už pasaulį ir supranta, kad viskas – viena

Rogge, Jan-Uwe

Tėvai nustato ribas/Jan-Uwe Rogge; iš vokiečių kalbos vertė Vida Balvočienė. – Vilnius : Alma littera, [2005]. – 271, [1] p.

Ką daryti, kai vaikai „negražiai“ kalba, žaidžia su monstrų figūrėlėmis ir pešasi? Kaip kalbėti lytiniais klausimais? Nuo kokio amžiaus reikia nustatyti ribas? Smurtauojantys berniukai ir taikios mergaitės? Kaip elgtis, kai vaikas susiduria su sielvartu ir mirtimi? Ar elgtis nuosekliai, reiškia bausti? Kaip elgtis, kai patys suklystame? Vaikams reikia ritualų, vaikus reikia orientuoti. Draugiški santykiai ir autoritetas neturi vienas kitam prieštarauti. Apie tai byloja daugybė knygoje pateiktų akivaizdžių pavyzdžių ir konkrečių pasiūlymų. Visa tai padės geriau suprasti vaikus ir auklėjimo šiokiadieniai bus gerokai ramesni.

Cowley, Sue

Kaip suvaldyti tuos neklaužadas?/Sue Cowley ; iš anglų kalbos vertė Rūta Kvietinskaitė. – Vilnius: Tyto alba, 2008 (Vilnius : Logotipas). – 253, [1] p.

Šioje knygoje rasite praktiškų, realistiškų ir visų pirma nuoširdžių patarimų dėl elgesio valdymo. Čia pateikiama informacijos apie problematiško elgesio valdymo pagrindus, taip pat patarimų, kaip tobulinti klasės valdymo įgūdžius.

Kielaitė, Renata

Kartu įveikime mokymosi sunkumus: metodinės rekomendacijos mokytojams, dirbantiems bendrojo lavinimo mokyklose su specialiujų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais/Renata Kielaitė. – Šiauliai: Lucilijus, 2013. – 68 p.

Leidinyje trumpai apžvelgiamos kai kurios specialiojo ugdymo naujovės, komentuojama, kaip pasinaudoti informacija Pedagoginės psichologinės tarnybos pažymose, pateikiama rekomendacijų, kaip parinkti mokymo būdus, priemones, atsižvelgiant į mokinių individualius ugdymosi poreikius. Leidinys skirtas mokytojams, dirbantiems bendrojo ugdymo mokyklose su specialiujų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais, patarimai gali būti naudingi ir specialiesiems pedagogams bei studentams.